

Foresatte — efter hvis Indstilling den sikkerlig er udgaaet, uden at noget andet og bedre er sat istedet — ikke have taget det kjerlighedfulde Hensyn til hans virkelige Liv, som den høitærede Cultusminister, den høitagtede Underviisningsdirecteur, og jeg kan tilføie, som de 2 a 3 Provster, med hvem jeg har staaet i Berørelse. Men det bliver derfor saameget mere nødvendigt, at Loven i Alt er saa bestemt som muligt.

Dette er, hvad jeg i Almindelighed troer at burde udtale om Forslaget under dets 1ste Behandling. Det mere Detaillerede henhører paa et senere Trin. Jeg maa endnu tilføie, at jeg aldeles ikke arbejder paa at erhverve noget som helst Gode for mig selv; thi mit Hjelbreds Betskaffenhed, i Forening med Hensyn baade til Skolens og min Stilling som Familieforsorger, har allerede for 3 Aar siden gjort det til Pligt for mig at opgive et Fag, hvis Virksomhed, midt under dets mange Sorger, udgjorde mine bedste Aars kjæreste Betskæftigelse.

Jeg anbefaler Sagen om Opnaaelse af det bedst Mulige for Lærerstandens til den høitærede Cultusminister og til den ærede Forsamlings Velvillie. I Statsfamsundet slutter det ene Led sig til det andet. Er der i eet Led Brøst, saa sønderrives Samsunds kjeden. Det blev Lærernes Kald at nedlægge de første Sædekorn til Tro og Haab, Dphlysning og Dyd i den barnlige Sjæl, og at aabne den for Kundskaberne i Livets større Skole. Oh! at det maa blive ham muligt at udføre dette sit Hverv „med Glæde“, og ikke, som hidtil, „sukkende“, med et af Næringsforger betyngtet Sind, da vil Frugten heraf ogsaa vise sig i hans Gjerning. Det er min faste Overbevisning, at uden en sorgfri, lykkelig og driftig Lærerstand ingen Almeenophlysning, uden Almeenophlysning intet sandt og virkeligt Almeenhed, hverken i den engere eller videre Samsunds kreds.

C. C. Møller: Jeg maa begynde med at bifalde de Forandringer, som ere gjorte ved dette Lovforslag, siden jeg saae det sidste Gang. Jeg anseer det saaledes for en Forbedring, at det er opgivet, at Cultusministeren forbeholdt

sig at besætte 100 Skolelærer-Embeder; jeg anseer det ligeledes for en Forbedring, at Kjøbstads-Communerne ikke have det ganske i deres Magt at kunne af oeconomicke Grunde, naar de ville, nedlægge Catechetens Embede, thi deels lønnes Catecheten mængstedes af de nedlagte resterende Capellanier, deels er hans kirkelige Virksomhed paa mange Steder nødvendig for Kjøbstadsbefolkningen i Sognepræstens Sygdomstilfælde, da den ikke noget andet Sted fra kan hente sig Hjælp. Jeg anseer det som en Bindning, at Tillæget til Lønningen her er givet paa en anden Maade end netop ved Jordtillæg. Uagter jeg ganske paaskjønner den Aand, hvori den ærede sidste Taler yttrede sig, kan jeg dog ikke være enig med ham i, at det skulde være et Tab, at deres Tillæg ikke netop blev et Jordtillæg. Jeg troer slet ikke, at Skolelærerne paa Grund deraf ere til at beklage, men jeg troer tværtimod, at der her er vist en Udset til Forbedring i Skolelærernes Kaar, som i det Hele taget er mere hensigtsvarende og ønskelig. — Efter at have udtalt min Glæde over de Forbedringer, som dette Udkast allerede har faaet, skal jeg ogsaa udtale min Erkjendelse af den Velvillie, hvoraf dette Lovudkast er udgaaet, og det undrer mig meget, at den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds (Rugaard) kunde have saa Meget derimod. Det forekommer mig, at jeg oftere i et Blad, som den ærede Rigsdagsmand tidligere har udgivet for Skolelærere, har fundet udtalt varme Ønsker for, at Skolelærernes Kaar skulde forbedres, og jeg mente altsaa, at han maatte dele Glæden med os Andre over, at vi her i Udkastet finde et Skridt gjort til dette Maal. Jeg skal iøvrigt ikke indlade mig paa alt det, som Skolelæreren kunde give Anledning til at tale om, da det forekommer mig at ligge udenfor nærværende Sag; men jeg skal blot holde mig til, hvad der her foreligger, og jeg anerkjender da, at det vilde være en stor Forbedring i Skolelærernes Kaar, om virkelig dette Udkast kunde blive, hvad jeg idetmindste for min Part maa ønske og haabe, til Lov. Udkastet er gavnligt for Skolelæreren; thi han har, som jeg allerede har antydet, faaet Udset til adskillige Forbedringer i sine Kaar; han har faaet